

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Disputationum theologicarum (Primam etc.) occasione
Examinis Theologici Acroamatici B. Davidis Hollazii et
Thesium propositarum DAnno 172*. hor. [2.] defendet
... - Cod. Durlach 240**

Boye, Johann Ludwig

[S.l.], [1721-1722]

Disputationum theologicarum tertia

[urn:nbn:de:bsz:31-279804](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-279804)

47
DISPUTATIONUM
THEOLOGICARUM

TERCIA

occasione

Examini Theologici Acroamatici
B. DAVIDIS HOLLAZII

ET

THESIUM PROPOSITARUM

D. 17. Dec. Anno 1721. hor. 2.

defendet.

ON. DANIEL HEGER.

Ad quam audiendam

PATRONOS MUSARUM, FAUTORES,
AMICOS ET COMMILITONES

*perofficose & peramanter
invitat*

JO. LUDOVICUS BOYE.

DISMILLIATONUM
THEOLOGICARUM

Examinis Theologici Academici

per

D. DAVIDIS HOLLAZII

THESEUM PROPOSITIONARUM

de

de

de

de

ATRONOS MVSARUM, FAVTORIS
AMICOS ET COMMILLITONES

per officio & parantur

in

JO. LUDOVICUS ROYE

THESES THEOLOGICAS
De

EXISTENTIA ET GENERE THEOLO,
GIA REVELATAE
Præsidi

Jo. Ludovico Boye
Theologia Prof.
Defendit

DANIEL HOJER

Anno 1721. d. 17 Dec.

[Faint, mirrored handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is illegible due to its lightness and orientation.]

[Handwritten text on the right-hand page, partially visible. The text is written in a cursive script and includes words such as:]
Theology
men hab
atas reel
Der pod
elin ad
K postea
signatus
renaus
Lridid;
nostra
nos ev
videm
per Di
hi tra
uonam
Dari
cha ex

Thesis .1.

Theologia revelata à revelatione no-
 nen habet; non quod per novas & imedi-
 tas revelationes nobis hodie obtingat;
 ed quod verbo revelato nitatur, quod
 cum ad Prophetas & Apostolos factum,
 postea ab iis infallibilibus literis con-
 gnatum fuit. Non enim uti recte
 renaeus libr. III. adv. haereses cap. 1.
 cribit; per alios dispositionem salutis
ostra cognovimus, quam per eos, per
uos Evangelium pervenit ad nos; quod
videm tunc praecogniaverunt, postea vero
ex Dei voluntatem in scripturis no-
is tradiderunt, fundamentum & co-
mnam fidei nostra futuram.

Thesis .2.

Dari revelationem ratio sibi reli-
cta ex indigentia nostra, & summa

Dei benignitatem colligit. Neque haec
gentiles latuit, unde auguria capi-
re, oracula quætere, consilium per
verbo, revelationes expectare, & ad eas
demere ad religionem potissimum
pertinentibus provocare solebant.
Bene Sophocles apud Stoicum in
Ecl. Eth. divina quæ ipsi non revelan-
t Calites Nunquam adsequeris cuncta
meres licet. Similia docent Orpheus
Pythagoras, Plato, Aristoteles, & plu-
res alii Philosophorum gentilium, quor-
luculenta de insufficientia luminis
tura & necessitate revelationis testimo-
nia prostant. Apprimè vero huc faciunt
quæ S. Thomas in summa contra gentes
libr. 1. cap. 4. Spongioso prorsus conven-
enter scripsit. Necessarium est homini
accipere per modum fidei (ex revelatione
scilicet) non solum ea quæ sunt supra
rationem, sed etiam ea, quæ per rationem

cognosci possunt. Et hoc propter tria.
 primo quidem ut citius homo ad veritatis divina cognitionem perveniat.
 secundo ut cognitio Dei sit communior,
 tertio propter certitudinem.
 ratio enim humana in rebus divinis
 multum deficiens. Cujus signum
 est, quia Philosophi de rebus huma-
 nis naturali investigatione perscrutantes
 in multis erraverunt et sibi ipsis
 contraria senserunt. ut ergo esset in-
 dubitata & certa cognitio apud homi-
 nes de Deo, oportuit, quod divina eis
 per modum fidei traderentur, quasi
 a Deo dicta qui metiri non potest.

hactenus S. Thomas.

Thesis. 3.

Revelatio divina & Deo digna, & scopo
 suo ex arte conveniens esse debet. Hanc
 ergo & veram, & sanctam & ad salutem
 hominum propterea sufficientem esse oportet.

ter, quae, quod lumini natura de-
est, excellentissima quadam ratione
compenset. Sed nihil horum de re-
lationibus gentilium dici potest, quae
suis se sponte mendacis, obscenitati-
bus & ineptiis produnt. Contra ea, quae
quid ad revelationem divinam requiri-
tur, hoc omne ad sermones Propheti-
cos & Apostolicos in Scriptura con-
tentos applicari potest. Hos dum ma-
le devota, & desalate nostra recte
solicite, assidue & obedienter legimus,
admirandos intra nos ipsos effectus de-
prehendimus, qui nos tandem de divini-
illorum origine plenissime convincunt
est haec spiritualis illa experientia
ad quam Christus viam nobis aperit
Joh. 7. v. 17. si quis voluerit, quod pa-
ter meus vult, facere, cognoscet de do-
ctrina mea utrum ex Deo sit an ego
a me ipso loquar.

Thesis 4.

Admissa revelatione nemo temere
de existentia Theologiae revelatae de-
bitaverit. Plane enim est necessa-
rium ut scriptura recte interprete-
tur, veritates in illa extantes, sive
ad credenda sive ad agenda pertineant
accurate explicentur, confirmentur,
indificentur, & defendantur. Sed haec per-
lectam rerum sacrarum ~~sacrarum~~ no-
titiā important, quam Theologiam
vocare, & a simplici veritatum divi-
narum cognitione distinguere solemus.

Thesis 5.

Satis haec docent Theologiam forma
liter acceptam non voluntatis sed in
intellectus habitum esse. Theologia
namq; perfectionem mentis circa sacra
radicatam & roboratam significat, qua
veritates in verbo revelatas prompte
explicare accurate demonstrare & ad-
versos quoscunq; adversarios solide p̄in-

dicare possumus. Sed ut perfectio ra-
dicata & roborata, qua ad ad agendum
promptus & expeditus reddit, non Phi-
losophorum tantum sed ipsius Scriptu-
rae Sacrae stylo et sive habitus
dicitur Conf. Hebr. 5. p. 14. ita actus
ad quos ille per se & sua natura in-
clinatus satis evincunt, Theologiam formaliter ac-
ceptam non ad voluntatem sed ad intelle-
ctum pertinere; eum quicquid est cogno-
tionis intellectui non voluntati adser-
bi debeat.

Thesis 6.

Qua de genere Theologiae proximo
inter ipsos Ecclesiae nostrae Doctores
disputantur, haec si rem recte aesti-
mare velimus, ad quaestiones nominales
& Aristotelico-Scholasticas referri de-
bent. Quod si ex habitibus intellectus
qui hactenus sunt agniti, genus Theo-
logiae assignandum fuerit, scientia est
Cum alius non sit, qui pari ad Theolo-

gram jure applicari possit. Theolo-
 gia namq; sua natura tendit ad
 explicandas, demonstrandas & defen-
 dendas veritates coelestes: sed hoc
 Scientia est proprium, quam habet
 demonstrativum definire so-
 lent. Atq; hinc & Jacobus eos qui
 peritia Theologica sunt instructi, ut
 alios docere possint, in pro pos it
 vocat, scientia imputos cap. 3. p. 13. &
Patres passim Theologiam scientiam
 esse agnoscunt: id quod late proba-
 vit Melchior Zeidlerus in pro pos it
ione doctissima, quam Analyse operi
 prorsus incomparabili praemisit. Ex
 multis nunc S. Augustinum addu-
 xisse sufficiat. Ita vero ille lib. 14
de Trinitate cap. 1. aliud est scire tam-
 tummodo, quid homo credere debeat, pro-

pter adipiscendam vitam beatam, quae
non nisi aeterna est; aliud autem
scire, quemadmodum hoc ipsum piis op-
tuletur, et contra impios defendatur,
quam proprio vocabulo appellare
scientiam videtur Apostolus vide 1.
Corinth. 12. 18.

Thesis. 7.

Dari in Theologia demonstrationes,
nulla me iudice dubitari ratione pot-
est. Namq; & vera et certa hic oc-
currunt principia, ex quibus conclu-
siones elicimus et syllogismos ne-
ctimus, qui alio nisi demonstra-
tionum nomine venire nequeunt. Vide-
ris hic demonstrationes a posteriori-
bus conclusionibus ex clara Scriptura
littera et in fallibili Dei revelantis
testimonio probamus; qua ratione
certior conclusionis scientia habet

quam si de objecto evidente per causam
 aliquid fuisset demonstratum. Huc
 vero & illa probationes pertinent, quae
 desunt ex effectu, causa remota & signo
necessario, Scriptura iterum praesentante,
 desumptae quae omnes in Theologia
 passim occurrunt, & in scholis
 Philosophorum diversas demonstratio-
 num classes constituere solent. Pari-
 ratione à priori quam plurima
 in Theologia demonstramus, Scriptura
 iterum faciem preferente, dum ex cau-
 sis, nunc formaliter nunc virtualiter
 causantibus, affectiones objecto cuidam
 sacro competere colligimus. Neque vero
 ullum est causa genus, quo non Theologus
 subinde utatur: id quod illi demum re-
 cte intelligent, qui, quae de variis de-
 monstracionis a priori modis in scholis
 Logicorum tradi solent accuratius di-

dicerint vid. Roetenbeccii Logicam vel
& nova Zeidleri Analysis Hebenstre
Logica Sacr. &c. Ceterum ut Ulan
leneticis Demonstrationibus ipsa
Scriptura utitur conferatur. Corinth.
15. & 14. ita nec a Theologia illa
nitus exulant, id quod systemata Theo
logica curatius evolventibus ignotus
esse haud poterit.

Thesis. 8.

Theologia sua natura est scientia
practica. Neg, enim nuda objecti sui
speculationi est contenta: sed ultim
ad Praxin fidei et operum tendit: to
taq, in hac laborat, ut homo per pecca
tum a Deo ab ulsus huic iterum con
jungat, et vitam divina voluntati
convenientem vivat: ut tandem per
vita hujus curriculo eternam a Deo
& in Deo beatitudinem consequatur.
Illis ergo qui Theologiam in Theore

Logicam et practicam dispescunt acco-
 dere non possumus, nisi distinctionem illam
 subjective potius quam finaliter in
 intellectam voluerint. Vere enim ~~Pro~~
 Scherzerus in Prolegom. System. Theol.
 par. 8. scribit: nihil est in Theologia
 quod non sit practicum #. h. e. praxin
 pro fine habeat.

Thesis 9.

Theologia hoc tempore non est habitus
infusus sed acquisitus. Quamvis
 enim Theologia initio nascentis Ecclesie
 Apostolis citra industriam illorum
 communicata fuerit: nunc tamen ea
 ratione non conceditur amplius, sed
 multo labore ac studio, ipsa experien-
 tia teste, acquiri debet: ut adeo non
 immerito rideamus, Cum Gregorio Na-
 zianzeno ex Orat. 29. Sapientes unius
diei quibus ad id ut Docti & Theologi
sint sola sufficit voluntas.

desert
tuo de
enim
holaf
illa
um f
m ip
obis
itiora
anting
horre
ed ob
num

